

Motion till riksdagen 2010/11:A222

av **Jörgen Hellman och Hans Olsson (S)**

Arbetsmarknadspolitik i Västsverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av arbetsmarknadspolitiska program och åtgärder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ändrade regler för att främja tidiga åtgärder mot öppen ungdomsarbetslöshet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av aktiva åtgärder för omställning i ett tidigt skede vid varsel om uppsägningar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av samverkan mellan myndigheter för att främja en återgång till arbetslivet för människor med nedsatt arbetsförmåga eller som är långtidssjukskrivna.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att stärka utbildningens roll i arbetsmarknadspolitiken.

¹ Yrkande 4 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

För att betvinga arbetslösheten föreslog vi socialdemokrater ett program för att skapa 100 000 jobb, praktik och utbildningsplatser. Omräknat till västsvenska förhållanden hade det varit möjligt att sysselsätta 35 000 fler människor inom en relativt kort tid. Regeringspartierna avsglog i riksdagen ett sådant program.

För den skull har inte behovet av att redan från första dagen av arbetslöshet skapa meningsfulla åtgärder för arbetslösa ungdomar minskat. De ska inte, som nuvarande regler medger, behöva vänta tre månader innan några initiativ tas från Arbetsförmedlingens sida för att t.ex. erbjuda yrkesutbildning.

Vi konstaterar att under sommaren 2010 ökade den öppna arbetslösheten bland ungdomar dramatiskt. Under september var sammanlagt 23 400 ungdomar antingen öppet arbetslösa eller i någon form av åtgärd, framför allt den s.k. jobbgarantin. I Västsverige (Västra Götaland, Halland och Värmland) uppgick den sammanlagda arbetslösheten till 91 000 människor under september.

Några av arbetsmarknadspolitikens viktigaste uppgifter är att klara ”matchningen” – motverka arbetslöshet och underlätta omställningarna på arbetsmarknaden. I kristider utsätts arbetsmarknadspolitikerna för särskilt stora påfrestningar. Samtidigt fordras att denna vilar på aktiva och resultatitriktade åtgärder.

Efter regeringsskiftet 2006 har oprövade insatsområden som en s.k. jobb- och utvecklingsgaranti blivit ett helt dominerande insatsområde i arbetsmarknadspolitikerna. Den kan omfatta vad som helst. Nystartjobb tillhör också en annan förändring. Effekterna av olika avdrag för arbetsgivaravgifter är vidare oklara.

Förändringarna och förskjutningar är väldigt tydliga i arbetsmarknadspolitikerna. Uppenbart är att de har varit otillräckliga, bräckliga och inte hållbara i kristider. ”Matchningen” har snarare genomgått en ”semantisk” förnyelse än reell: från handledning till coachning. Regeringen räknar också i sina prognoser med en fortsatt oacceptabelt hög arbetslöshet i sin finansplan.

En översyn av den arbetsmarknadspolitiska ”vapenarsenalen” framstår som nödvändig, och en ny prövning måste ske av effekterna av olika program.

Utmaningarna växer, och handlar om olika arbetsmarknads- och utbildningspolitiska insatser av omsorg om alla människors möjligheter att göra en arbetsinsats efter var och ens arbetsförmåga. Det gäller framför allt närmare 100 000 människor i Västsverige som antingen är arbetslösa eller har förklarats arbetslösa sedan de blivit av med sin sjukpenning.

Att ta vara på arbetsförmågan hos alla är viktigt av flera fler. För människor med funktionshinder, långtidsarbetslösa, sjukskrivna m.fl. grupper som står långt från arbetsmarknaden är det kanske en av de svåraste utmaningarna.

Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan blir i det här sammanhanget också särskilt viktigt. Det är ett gemensamt ansvar att ta vara på ett växande antal människors förmåga och vilja till arbete, och där-

Fel! Okänt namn på

med egen försörjning. Det saknas inte sådana möjligheter inom ramen för arbetsmarknadspolitiken och en rehabiliteringsverksamhet värd namnet.

Anställningsstöd för långtidsarbetslösa och sjukskrivnas rätt att återgå till arbete behöver därför också återupprättas. Samtidigt växer kraven på att arbetsmarknadspolitiken också ska medverka till rehabilitering och ”föra” sjukskrivna människor åter till arbete.

Detta måste ske med respekt för enskilda människor och utgå från individuella bedömningar av deras arbetsförmåga – inte politiskt beslutade sjukskrivningsdagar.

Aktiva åtgärder för nytt arbete eller utbildning dvs. omställning måste också äga rum när uppsägningar/varsel blir aktuella. Det är en av de viktigaste åtgärderna för att motverka arbetslöshet. Betydelsen av att snabbt främja ett omställningsarbete måste understrykas i detta sammanhang.

Totalt varslades 26 000 och 28 000 anställda om uppsägning 2008 respektive 2009 enbart i Västsverige. Varselvågen hösten 2008 och våren 2009 visar hur viktigt det är med både snabba och effektiva åtgärder för ett nytt arbete eller utbildning. Allt för att berörda människor ska uppnå en starkare ställning på arbetsmarknaden. Tidiga insatser vid varsel och uppsägningar är därför en strategisk del av en aktiv arbetsmarknadspolitik.

Det här innebär att utbildningsinsatser i arbetsmarknadspolitiken måste få en mer framträdande roll än att förstärka den förskjutning som pågår inom denna. För att säkra ett positivt omställningsarbete på arbetsplatser, och på arbetsmarknaden i stort, intar utbildning och kompetensutveckling en särställning. För många människor kommer det att handla om en yrkesmässig och geografisk ökad rörlighet (inklusive ökad arbetspendling).

Stockholm den 20 oktober 2010

Jörgen Hellman (S)

Hans Olsson (S)